

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	IV/3037-0/2024	
Érkezett:	2024 AUG 22.	
Érkezés módja		
<input type="checkbox"/> POSTÁN	<input checked="" type="checkbox"/> @	<input type="checkbox"/> EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda: <i>clm</i>

A DOKUMENTUMOT DIGITÁLIS
ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:



AVDH Bélyegző

Alkotmánybíróság

1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a *Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 13/2021. (VI. 29.) önkormányzati rendelete 25. § (3) bekezdése c) pontjának a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 13/2021. (VI. 29.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 11/2024. (V. 7.) önkormányzati rendelete 8. § a) pontja szerinti, 2024.07.01-től hatályos szöveg kiegészítése alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.*

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A támadott jogszabály megjelölése, a tényállás rövid ismertetése és a bírói út hiányának bemutatása

A Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 13/2021. (VI. 29.) önkormányzati rendelete (továbbiakban Rendelet) 25. § (3) bekezdése c) pontja 2024.07.01-ét megelőzően hatályos szövege az alábbiakat rögzítette:

25. § (3) Nem helyezhető el a közterület felé néző és a közterületről látható homlokzaton vagy a tetőzeten a közterületről látható módon, klímaberendezés, továbbá fűtési-, hűtési- vagy mesterséges szellőzési célt szolgáló berendezés kültéri egysége

c) a védett területeken kívüli kiemelten meghatározó területeken, az úszótelken lévő lakóépület kivételével.

A Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 13/2021. (VI. 29.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 11/2024. (V. 7.) önkormányzati rendelete (továbbiakban Módosító rendelet) 8. § a) pontja a településkép védelméről szóló 13/2021. (VI. 29.) önkormányzati rendelete 25. § (3)

bekezdése c) pontját 2024.07.01-i hatállyal az alábbiak szerint módosította (a változás kövér betűtípussal kiemelésre került):

25. § (3) Nem helyezhető el a közterület felé néző és a közterületről látható homlokzaton vagy a tetőzeten a közterületről látható módon, klímaberendezés, továbbá fűtési-, hűtési- vagy mesterséges szellőzési célt szolgáló berendezés kültéri egysége a) világörökség területén és műemléki környezetben, b) a védett területeken, továbbá

c) a védett területeken kívüli kiemelten meghatározó területeken, az úszótelken lévő panel lakóépület kivételével.

A Rendelet 2024.07.01-től hatályos szövege értelmében a minden oldalról közterületekkel körbe vett, és ezáltal közterületről minden oldalról látható, úszótelken lévő, nem panel épületek külső falain (amennyiben a homlokzat kifejezés külső fal tartalommal értelmezendő) lehetlenné vált az épületek lakói, bérlői, ingatlantulajdonosai számára klímaberendezések külső egységeinek elhelyezése.

A Módosító rendelet hatályosulásával a Módosító rendelet rendelkezéseinek alkalmazása kötelezővé vált, az érintett személyeknek nincs jogi lehetősége a jogsérelem orvoslására bírósághoz fordulni.

b) Az alkotmányjogi panasz benyújtása határidejének megjelölése

A Rendelet Módosító rendelet hatályosulásával módosított rendelkezései 2024.07.01-vel léptek hatályba, azaz jelen alkotmányjogi panasz benyújtására az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül kerül sor.

c) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Módosító rendelet hatályosulásával a Módosító rendelet rendelkezéseinek alkalmazása kötelezővé vált.

Indítványozó a [REDACTED] helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben a [REDACTED] alatt található ingatlanban (a továbbiakban: Ingatlan) tulajdonrészrel rendelkezik.

A fent Ingatlan úszótelken lévő, téglából épült, azaz nem panel lakóépületben található.

A fentiek alapján a Rendelet hatályos rendelkezései az Indítványozó konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében az Indítványozó alapjogai is sérültek.

Indítványozó jelen alkotmányjogi panasz mellékletként az érintettsége igazolása céljából benyújtja a [REDACTED] helyrajzi szám alatt nyilvántartott Ingatlan E-hiteles tulajdoni lapját, amelyen Indítványozó, mint tulajdonos kerül feltüntetésre.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A Rendelet 25. § (3) bekezdése c) pontja 2024.07.01-től hatályos szövege az Indítványozó megítélése szerint az Alaptörvény alábbi rendelkezéseit sérti:

- II. cikk: Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.
- XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.
- XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- XVII. cikk (3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

Dr. Hans Henri P. Kluge, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) európai regionális igazgatója 2024.08.01.-én közzétett nyilatkozata¹ szerint a WHO európai régiója a leggyorsabban melegező a WHO 6 régiója közül, mivel a hőmérséklet itt körülbelül kétszer olyan gyorsan emelkedik, mint a globális átlag.

A nyilatkozat szerint a régió 53 tagállamában az emberek ennek az emelkedésnek az árát a legvégső formában fizetik meg. Becslések szerint globálisan évente körülbelül 489 000 hőséggel összefüggő haláleset történt 2000 és 2019 között, melyek közül az európai régióra 36% jut, ami átlagosan több mint 175 000 halálesetet jelent évente. Az európai régióban az elmúlt 20 évben 30%-kal nőtt a hőséggel összefüggő halálozás.

Az európai régióban mért három legmelegebb év mind 2020 óta következett be, és a tíz legmelegebb év közül mind 2007 óta volt.

A hőstressz a klímával összefüggő halálesetek vezető oka az európai régióban. A szélsőséges hőmérsékletek súlyosbítják a krónikus betegségeket, beleértve a szív- és érrendszeri, légzőszervi és agyi érbetegségeket, a mentális betegségeket, valamint a cukorbetegséggel kapcsolatos állapotokat. A szélsőséges hőség különösen az idős emberek és várandós nők számára jelent problémát.

¹ Forrás: <https://www.who.int/europe/news/item/01-08-2024-statement--heat-claims-more-than-175-000-lives-annually-in-the-who-european-region--with-numbers-set-to-soar>

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára fenti nyilatkozatban hivatkozott felhívásában négy kritikus cselekvési területet azonosított, a sebezhető emberek gondozását, a munkavállalók védelmét, a gazdaságok és társadalmak ellenálló képességének növelését, valamint a globális hőmérséklet-emelkedés 1,5°C-ra való korlátozását.

Ameddig össztársadalmi szinten többek között a fenti kiemelt cselekvési területeken nem sikerül átfogó eredményeket elérni, alkotmányossági szempontból is vizsgálendő, hogy mennyiben elfogadható és indokolt az egyének hőség káros hatásaival szemben alkalmazott egyéni védekezési lehetőségeinek jogszabályi előírások által történő korlátozása.

A Rendelet konkrét támadott jogszabályi rendelkezése Indítványozó álláspontja szerint az alábbiak tekintetében sérti, illetve korlátozza az Alaptörvény szerinti alapvető jogokat:

- Az Alaptörvény II. cikke tekintetében a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése korlátozza az egyének jogát abban, hogy saját életük, egészségük és emberi méltóságuk védelme érdekében az egyéni lehetőségeikhez mértén korszerű eszközökkel, klímaberendezés alkalmazásával csökkenthessék a hőség negatív egészségügyi hatásait, szélsőséges esetben megelőzhessék a hőséggel összefüggő elhalálozásukat.
- Az Alaptörvény XII. cikke (1) bekezdése tekintetében a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése korlátozza az egyéneket a munka és a foglalkozás szabad megválasztásában.

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 196. §-a szabályozza, illetve lehetővé teszi a távmunkavégzést.

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 126. § kifejezetten az otthoni munkavégzés fogalmát is meghatározza és ennek szabályaira vonatkozóan is tartalmaz alapvető rendelkezéseket.

A kormányzati igazgatási létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szerveket és azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 88/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet 22.-26. §-ai részletesen is rögzítik a távmunkavégzésre és az otthoni munkavégzésre vonatkozó közös és különös szabályokat.

A 88/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet 19. § (1) bekezdés ea) pontja kifejezetten rögzíti, hogy közszolgálati szabályzatnak az otthoni munkavégzésre vonatkozóan kedvezőbb szabályozást szükséges biztosítani a 10 éves vagy annál fiatalabb gyermeket nevelők esetében.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 86/A. §-a rögzíti a távmunkavégzés eltérő munkavédelmi szabályait.

A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM–EüM együttes rendelet 2. melléklete határozza meg a munkahelyeken megengedhető levegőkörnyezeti értékeket.

A munkavállalók, kormánytisztviselők a nyári hőségben az otthonuk klimatizálásának lehetősége nélkül a 3/2002. (II. 8.) SzCsM–EüM együttes rendelet szerinti maximálisan megengedhető effektív, illetve korrigált effektív hőmérsékleti értékeket, azaz szellemi munka esetében a 31 °C hőmérsékletet nem meghaladó hőmérsékletet sem tudják biztosítani a lakóhelyükön.

A Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése, azaz a klimatizálás megvalósításának jogszabály általi tiltása által meghatározott helyeken elhelyezkedő, és meghatározott, nem panel építési módú ingatlanokban lakó munkavállalók, illetve kormánytisztviselők lényegében elesnek a jogszabályban szabályozott, illetve jogszabály által biztosított távmunkavégzés és otthoni munkavégzés lehetőségétől. Az ilyen helyen lakó, 10 éves vagy annál fiatalabb gyermeket nevelő kormánytisztviselők például nem tudnak élni a részükre biztosított kedvezőbb otthoni munkavégzésre vonatkozó feltételekkel. A Rendelet támadott, új jogszabályi rendelkezése tehát meghatározott jellemzőkkel bíró lakóhellyel rendelkező egyének tekintetében - Indítványozó álláspontja szerint indokolatlanul - korlátozza a munka és a foglalkozás szabad megválasztására vonatkozó alapjogukat.

- Az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdése tekintetében a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése az emberek vagyoni helyzete, lakóhelye, lakhatási lehetőségei tekintetében hátrányosan megkülönböztetést alkalmaz. A Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése azonos besorolás alá eső, azaz a védett területeken kívüli kiemelten meghatározó területeken elhelyezkedő ingatlanok tekintetében azok építési módja függvényében eltérő szabályokat állapít meg a klímaberendezések telepíthetősége szempontjából. A településkép védelme tekintetében azonos besorolású területeken álló panel épületek tulajdonosai, bérlői, lakói számára a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése lehetővé teszi korszerű klíma berendezések telepítését, míg a nem panel technológiával épült épületek tulajdonosai, bérlői, lakói számára azonban megtiltja ezt. Indítványozó álláspontja szerint a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése ezzel a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne.
- Az Alaptörvény XVII. cikke (3) bekezdése tekintetében a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése a korábbiakban kifejtettek szerint a távmunkavégzés és otthoni munkavégzés keretében és szabályozása szerint dolgozni kívánó munkavállalók, kormánytisztviselők számára megakadályozza, hogy az egészségüket, biztonságukat és méltóságukat tiszteletben tartó munkafeltételeket alakítsanak ki maguknak a saját lakóhelyükön.

A támadott jogszabályi rendelkezést tartalmazó Rendelet, illetve a hasonló településképi rendeletek megalkotásának szükségességét a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése rögzíti.

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény megalkotásának szükségessége Indítványozó értelmezése szerint az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdéséből vezethető le, amely szerint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése tekintetében végezzen általános alapjogi tesztet annak megállapítása céljából, hogy a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésére is tekintettel a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan korlátozza-e a meghatározott építési módú és elhelyezkedésű ingatlanok, illetve ezek tulajdonosai, bérlői, lakói vonatkozásában a klímaberendezések telepítését. Indítványozó kéri annak megvizsgálását, hogy a kulturális értékek megőrzése, a településkép védelmének célja a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése tekintetében indokolja-e a meghatározott építési módú és elhelyezkedésű ingatlanok tulajdonosai, bérlői, lakói esetében ezen személyek korábban meghatározott alapjogainak korlátozását.

Indítványozó a fentiekén túl a tekintetben is kéri a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése szükségességének, alkalmasságának és arányosságának vizsgálatát, hogy a Rendelet támadott jogszabályi rendelkezését, annak szükségességét a Módosító rendeletet megalapozó közgyűlési előterjesztés, illetve a Módosító rendelethez készített indoklás a publikusan elérhető információk szerint érdemben nem indokolta, azt mindössze kisebb pontosításként jelölte meg. (forrás: https://www.budapest13.hu/wp-content/uploads/2024/02/Tkr_jovahagyando_20240202.pdf)

c) Annak bemutatása, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazása vagy közvetlen hatályosulása során felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

A Rendelet támadott jogszabályi rendelkezése mellett általános és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként is felmerül, hogy mennyiben, milyen alkotmányos jogokra, célokra tekintettel, milyen körülmények fennállása esetén és milyen mértékben, azaz például általánosan, egyedi elbírálás lehetőségének biztosítása nélkül alkotmányosan korlátozható-e jogszabályi előírásokkal a klímaváltozásból fakadó káros következmények egyén szintű kezelését, ennek részeként pedig az egyének egészségének és életének védelmét célzó egyéni védekezési intézkedések alkalmazása.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok

Indítványozó jelen alkotmányjogi panasz mellékleteként az érintettsége igazolása céljából benyújtja a [REDACTED] helyrajzi szám alatt nyilvántartott Ingatlan E-hiteles tulajdoni lapját, amelyen Indítványozó, mint tulajdonos kerül feltüntetésre.

b) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Személyes adataim (nevem) nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá

Kelt: Budapest, 2024. augusztus 22.



